

J.nr. 25-25198  
Ref.: Kvælstof & Klima  
Dato: 29. juni 2026

**Erhvervsøkonomiske konsekvenser af bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2026/2027 (Plantedækkebekendtgørelsen) samt ændring til plantedækkebekendtgørelsen for planperioden 2025/2026**

---

**Ordningens formål:**

Plantedækkebekendtgørelsen regulerer krav om pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag på jordbrugsbedriften. Formålet med kravene er at reducere udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet fra landbruget.

Dette udkast til bekendtgørelse for planperioden 2026/2027 omfatter gældende bestemmelser i bekendtgørelse nr. 979 af 1. juli 2025 om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2025/2026 samt nogle ændringer til disse bestemmelser. Samtidig foretages én ændring til bekendtgørelsen for planperioden 2025/2026. Dette notat dækker begge bekendtgørelser.

**Administrative konsekvenser**

De fire væsentlige ændringer til bekendtgørelsen for planperioden 2026/2027 er: 1) beregning af det årlige krav til husdyrefterafgrøder, 2) mulighed for etablering af skov på arealer med efterafgrøder og visse alternativer, 3) mulighed for at lade et areal med efterafgrøder fortsætte som slåningsbrak, og 4) bestemmelsen om at virksomheder automatisk får overført et overskud af efterafgrøder fra planperioden til brug for opfyldelse af efterafgrødekrav i en senere planperiode udgår, og definitionen af opsparede efterafgrøder er rykket ned i bestemmelsen. I bekendtgørelsen for planperioden 2025/2026 gives tilsvarende mulighed for etablering af skov på arealer med efterafgrøder og visse alternativer (ændring 2 ovenfor).

Regelændringerne har generelt ikke administrative konsekvenser. Regelændringerne forventes at indebære større fleksibilitet i overholdelsen af kravet om efterafgrøder uden, at de indebærer merudvaskning af kvælstof til vandmiljøet.

Der foretages derudover nogle tekniske justeringer i bekendtgørelsen uden administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser, herunder præcisering af hvornår gylleanalyser skal være foretaget, når der anvendes alternativet præcisionslandbrug.

Ændring 1) forventes ikke at få betydning for antallet af bedrifter, som pålægges et husdyrefterafgrødekrav, kun for størrelsen af kravet for den enkelte bedrift. Virksomheden vil fortsat lave markplanlægning.

Ændring 2) forventes ikke at få betydning for brugen af efterafgrøder og braklagte arealer til opfyldelse af efterafgrødekravene, og virksomheden vil fortsat lave markplanlægning.

Ændringen forventes at give større fleksibilitet ifm. at landbruger indgår i tilskudsordninger om

skovrejsning uden, at det på sigt indebærer merudvaskning af kvælstof til vandmiljøet. Ændringen til planperioden 2025/2026 påvirker alene landbrugers mulighed for at plante skov på arealerne i 2026 i stedet for en forårssået afgrøde.

Ændring 3) giver landbruger fleksibilitet ved overgangen til ny udledningsbaseret markregulering (UMR). Det betyder, at landbruger kan lade sin efterafgrøde blive stående på marken som brak i foråret 2027.

Ændring 4) foretages som følge af politisk beslutning vedr. opsparede efterafgrøder af *Beslutningspapir vedr. kompensation og fleksibilitet i NRM* af 19. juni 2026. På den baggrund udgår bestemmelsen i den gældende plantedækkebekendtgørelses § 26, stk. 1 om, at virksomheder automatisk får overført et overskud af efterafgrøder fra planperioden til brug for opfyldelse af efterafgrødekrav i en senere planperiode.

Ændringerne påvirker ikke indberetning for efterafgrøder eller alternativer i Gødningskvote og efterafgrødeskemaet (GKEA), eller indberetning af hovedafgrøder i udlednings- og gødningsregnskabet (UGR) i UMR. Ændring 1) var kendt inden åbningen af GKEA 1. februar 2026.

### **Skatter, afgifter, subsidier mv.**

Bekendtgørelsen ændrer ikke på skatter, afgifter eller subsidier.

### **Øvrige efterlevelseseffekter**

Ændringerne forventes samlet set at være neutrale, hvorfor konsekvensen ikke kvantificeres yderligere.

Ændring 1) kan føre til sektorforskydninger. Det samlede arealomfang af husdyrefterafgrødekravet er uændret på op til 34.000 ha. Konsekvensen af ændringen kvantificeres derfor ikke yderligere.

Ændring 2) betyder, at der ikke skal etableres en forårssået afgrøde på arealer med efterafgrøder eller brak, hvis arealet indgår i en tilskudsordning om skovrejsning. Det vides ikke, i hvor stor grad erhvervet vil gøre brug af muligheden. Det første år med den nye nationale skovrejsningsordning var 2025, hvor der indkom ansøgninger på et samlet areal på ca. 2100 ha, men det er ikke muligt at opgøre, hvor stor en andel som etableres på et areal med efterafgrøder. Der var i 2025 underansøgning til ordningen, og underansøgningen forventes at fortsætte i 2026 og 2027, hvor ordningen skal genbesøges. Det vurderes dog, at den ydede tilskudssats dels betyder, at selve økonomien i skovrejsningen dækkes, dels indebærer en kompensation til landbrugeren til dækning af omkostningen ved arealets alternative (landbrugsmæssige) anvendelse. Dette betyder sammen med det forhold, at landbrugeren undgår omkostningen ved etablering af forårssåede afgrøder, hvorved ændringen ikke vurderes at have nogen negative administrative konsekvenser for landbrugeren. Konsekvensen af ændringen kan derfor anses som neutral.

Ændring 3) giver landbruger fleksibilitet i planlægningen ved, at landbruger ikke skal etablere en forårssået afgrøde i 2027. Det betyder eksempelvis, at en landbruger kan lade sin efterafgrøde stå i det efterfølgende forår og anmelde arealet i den nye udledningsbaseret markregulering (UMR) som brak uden yderligere jordbearbejdning i 2027. Da brak i en UMR-sammenhæng regnes til at have en lav udvaskning, kan ændringen på den måde hjælpe ved overgangen til det nye reguleringsregime, da det ligeledes vurderes, at brak bliver placeret på

arealer med et højt kvælstof-reguleringstryk. Såfremt en landbruger vælger at anvende denne ordning som virkemiddel, vil denne kunne imødesee en driftsøkonomisk besparelse i størrelsesorden 3.000 kr./ha i forhold til at skulle etablere en ny brak et andet sted (baseret på opdaterede data fra AU, DCA-rapport nr. 178, november 2020). Det er dog vanskeligt at vurdere i hvor stor grad, at erhvervet vil gøre brug af denne mulighed, da det afhænger af bedriftens afgrødevalg, brug af virkemidler mv. og reguleringstrykket i det/de kystvandopland(e), som bedriften har arealer i. Konsekvensen af ændringen kvantificeres derfor ikke yderligere.

Ændring 4) foretages som følge af politisk beslutning vedr. opsparede efterafgrøder af *Beslutningspapir vedr. kompensation og fleksibilitet i NRM* af 19. juni 2026. De nuværende efterafgrødekrav og indberetningssystemet for gødningskvote og efterafgrøder (GKEA) fortsætter ikke i den nye udledningsbaserede markregulering (UMR) fra 2027. Ved implementeringen af UMR vil der blive overført og konverteret en andel af en virksomheds eventuelle indestående i den nuværende efterafgrødebank til den nye udledningskvoteopsparing til anvendelse fra og med 2027. Der overføres en effekt svarende til 0,5 procent af statusbelastningen svarende til ca. 280 ton kvælstof på landsplan. De nærmere regler for udmøntningen af dette vil indgå i høring af bekendtgørelser i UMR. På den baggrund udgår bestemmelsen i den gældende plantedækkebekendtgørelses § 26, stk. 1 om, at virksomheder automatisk får overført et overskud af efterafgrøder fra planperioden til brug for opfyldelse af efterafgrødekrav i en senere planperiode.

### **Adfærdsvirkninger**

Der forventes ikke adfærdsvirkninger for samfundet generelt.

### **BNP-effekter**

Der vurderes ikke at være BNP-effekter forbundet med bekendtgørelsen.

### **Afledte effekter**

Der vurderes ingen afledte effekter.